

Sygn. akt II AKa 358/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dariusz Malak

Sędziowie: SSA Krzysztof Noskowicz (spr.)

SSA Jerzy Sałata

Protokolant: referent-stażysta Patrycja Gałęzowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Katarzyny Brzezińskiej

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2012 r.

sprawy

R. Ł.

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. oraz art. 271 § 1 k.k. i art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 04.02.1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k.

M. F.

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. oraz art. 271 § 1 k.k. i art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 04.02.1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k.

A. P.

oskarżonej z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. oraz art. 271 § 1 k.k. i art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 04.02.1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 12 lipca 2012 r., sygn. akt **II K 53/11**

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

R. Ł. i M. F. zostali oskarżeni o to, że:

I. w okresie od 6 maja 2008 r. do 4 grudnia 2008 r. w T., działając wspólnie i w porozumieniu, R. Ł. jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. oraz M. F. jako prokurent ww. osoby prawnej w dniu 6 maja 2008 r. w celu uzyskania dofinansowania z (...) Urzędu (...) w ramach projektu „(...)”, realizowanego w ramach Projektu Operacyjnego (...) złożyli nierzetelne

pisemne oświadczenia co do niezalegania przez (...) Sp. z o.o. w uiszczaniu podatków, jak również co do niezalegania w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, co miało istotny wpływ na zawarcie z Urzędem (...) (...) z siedzibą T. w dniu 21 lipca 2008 r. umowy nr (...) o dofinansowanie w formie dotacji rozwojowej na realizację projektu „(...)”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego (...) w łącznej kwocie przekraczającej 472.536,88 zł, a ponadto działając wspólnie i w porozumieniu z A. P. z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu doprowadzili Urząd (...) (...) w T. jako instytucję pośredniczącą do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 55.632.00 zł poprzez wprowadzenie w błąd polegający na poświadczeniu nieprawdy co do faktycznego opracowania, obróbki oraz wykonania 120 kompletów skryptów składając we wniosku o płatność w dniu 16 października 2008r. nieprawdziwe dane odnoszące się do wykonania obróbki i wydruku tychże skryptów, a ponadto przedkładając w dniu 4 grudnia 2008r. podczas kontroli przeprowadzanej przez pracowników Urzędu (...) (...) w T. skrypt zatytułowany „(...)”, stanowiący w rzeczywistości zwielokrotnienie książki autorstwa P. W. zatytułowanej „(...)”, wydanej przez Wydawnictwo (...) S.A. z siedzibą w G., czym działali na szkodę w/w wydawnictwa,

to jest o czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. oraz art. 271 § 1 k.k. i art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 06.90.631 z późn. zm.) w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k.

A. P. została oskarżona o to, że:

II. w okresie od 6 maja 2008r. do 4 grudnia 2008r. w T., działając jako menager projektu na rzecz i w imieniu (...) Sp. z o.o. wspólnie i w porozumieniu z M. F. oraz R. Ł. z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu doprowadziła Urząd (...) (...) w T. jako instytucję pośredniczącą do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 55.632,00 zł poprzez wprowadzenie w błąd, polegający na poświadczeniu nieprawdy co do faktycznego opracowania, obróbki oraz wykonania 120 kompletów skryptów składając we wniosku o płatność w dniu 16 października 2008r. nieprawdziwe dane odnoszące się do wykonania obróbki i wydruku tychże skryptów, a ponadto przedkładając w dniu 4 grudnia 2008r. podczas kontroli przeprowadzanej przez pracowników Urzędu (...) (...) w T. skrypt zatytułowany „(...)”, stanowiący w rzeczywistości zwielokrotnienie książki autorstwa P. W. zatytułowanej „(...)”, wydanej przez Wydawnictwo (...) SA z siedzibą w G., czym działała na szkodę w/w wydawnictwa,

to jest czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. oraz art. 271 § 1 k.k. i art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 06.90.631 z późn. zm.) w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy w Toruniu, wyrokiem z dnia 12 lipca 2012 r. w sprawie

II K 53/11 orzekł następująco:

- oskarżonych **R. Ł.** i **M. F.** uznał za winnych tego, że w dniu 6 maja 2008 r. w T., działając wspólnie i w porozumieniu: R. Ł. jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. w T. oraz M. F. jako prokurent wcześniej wymienionej osoby prawnej w celu uzyskania dla tej osoby prawnej dofinansowania z (...) Urzędu (...) w formie dotacji celowej projektu „(...)”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego (...) złożyli nierzetelne pisemne oświadczenia co do niezalegania przez (...) Sp. z o.o. w uiszczaniu podatków, jak również co do niezalegania w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, co miało istotny wpływ na zawarcie z Urzędem (...) (...) z siedzibą w T. w dniu 21 lipca 2008 r. umowy nr (...) o dofinansowanie w formie dotacji rozwojowej na realizację projektu „(...)” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego (...) w łącznej kwocie nieprzekraczającej 472.536,88 złotych, to jest przestępstwa z art. 297 § 1 k.k. i za to na podstawie przepisu art. 297 § 1 k.k. wymierzył każdemu z nich karę po 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I),

- oskarżonych **R. Ł., M. F. i A. P.** uznał za winnych tego, że w okresie od dnia 16 października 2008r. do dnia 4 grudnia 2008r. w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz wspólnie i w porozumieniu: R. Ł. jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. w T.; M. F. jako prokurent wcześniej wymienionej osoby prawnej i A. P. działająca jako menager projektu „(...)” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego (...) z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu usiłowali doprowadzić Urząd (...) (...) w T. jako instytucję pośredniczącą do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 65.662,36 zł, będącej drugą częścią dotacji celowej wyżej opisanej w zarzucie z pkt. I, działając na szkodę wymienionego wcześniej urzędu poprzez wprowadzenie pokrzywdzonego w błąd polegający

na poświadczeniu nieprawdy co do faktycznego opracowania, obróbki oraz wykonania 120 kompletów skryptów składając we wniosku z dnia 16 października 2008 r. o płatność drugiej części dotacji nieprawdziwe dane zawarte w fakturze VAT nr (...) z dnia 4 08 2008r. stanowiącej podstawę rozliczenia pierwszej części dotacji celowej opisanej wyżej w zarzucie z pkt. I, będąc:

- M. F. - osobą uprawnioną do wystawienia tej faktury i działającą w ten sposób w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,

- R. Ł. i A. P. - osobami używającymi tak wystawionej faktury,

a które to nieprawdziwe dane zawarte w tej fakturze poświadczały nieprawdę co do okoliczności mających prawne znaczenie odnoszących się do wykonania, obróbki i wydruku tychże skryptów, a ponadto przedkładając w dniu 4 grudnia 2008 r. podczas kontroli przeprowadzanej przez pracowników Urzędu (...) (...) w T. skrypt zatytułowany „(...)” stanowiący w rzeczywistości zwielokrotnienie książki autorstwa P. W. zatytułowanej „(...)”, wydanej przez Wydawnictwo (...) S.A. z siedzibą w G., lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na nie uznanie przez pokrzywdzonego opisanego rozliczenia pierwszej części dotacji za zgodne z warunkami zawartej umowy nr (...) i w rezultacie nieprzekazanie drugiej części dotacji, a następnie wypowiedzenie przedmiotowej umowy, to jest przestępstwa odnośnie: M. F. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k., R. Ł. i A. P. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 11 § 2 k.k. i za to wymierzył:

R. Ł. w myśl art. 11 § 3 k.k., stosownie do treści art. 14 § 1 k.k. na podstawie art. 286 § 1 k.k. karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i na podstawie art. 33 § 1, § 2 i § 3 k.k. karę 50 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda stawka, M. F. w myśl art. 11 § 3 k.k., stosownie do treści art. 14 § 1 k.k. na podstawie art. 286 § 1 k.k. karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i na podstawie art. 33 § 1, § 2 i § 3 k.k. karę 50 stawek dziennych po 50 złotych każda stawka, A. P. w myśl art. 11 § 3 k.k., stosownie do treści art. 14 § 1 k.k. na podstawie art. 286 § 1 k.k. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i na podstawie art. 33 § 1, § 2 i § 3 k.k. karę 30 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda stawka (pkt II),

- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych w stosunku do oskarżonych R. Ł. i M. F. w pkt. I i II wymierzył im kary łączne po 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt III),

- na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie kar łącznych pozbawienia wolności orzeczonych w pkt. III w stosunku do oskarżonych R. Ł. i M. F. na 3-letnie okresy próby oraz kary pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. II w stosunku do A. P. na 2-letni okres próby (pkt IV),

- zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty sądowej kwoty po 680 wobec R. Ł. i M. F., 420 złotych wobec A. P. i obciążył ich wydatkami postępowania w następujących częściach: R. Ł. i M. F. po 2/5 oraz A. P. w 1/5 części wydatków,

Wyrok powyższy został zaskarżony przez obrońców oskarżonych R. Ł. i M. F. oraz obrońcę oskarżonej A. P..

Obrońca oskarżonych R. Ł. i M. F. – adw. M. J. zaskarżyła wyrok w części dotyczącej tych oskarżonych, zarzucając:

1. w zakresie czynu I:

a) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, iż na podstawie zebranego materiału dowodowego można uznać, iż:

- oskarżeni w dniu 06 maja 2008 roku w T. działając wspólnie i w porozumieniu; R. Ł. jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. w T. oraz M. F. jako prokurent wcześniej wymienionej osoby prawnej w celu uzyskania dla tej osoby prawnej dofinansowania z (...) (...) w formie dotacji celowej projektu „(...)” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego (...) złożyli nierzetelne pisemne oświadczenie co do niezalegania przez (...) Sp. z o.o. w uiszczaniu podatków, jak również co do niezalegania w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, co miało istotny wpływ na zawarcie z Urzędem (...) (...) z siedzibą w T. w dniu 21 lipca 2008 roku umowy nr (...) o dofinansowanie w ramach Programu (...) w łącznej kwocie nieprzekraczającej 472.536,88 zł, to jest przestępstwo z art. 297 § 1 k.k.;

podczas gdy oskarżeni w dniu 14 kwietnia 2008 roku złożyli rzetelne oświadczenie co do niezalegania przez (...) Sp. z o.o. w uiszczaniu podatków, jak również co do niezalegania w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, gdyż oskarżeni pismem Urzędu (...) (...) z siedzibą w T. z dnia 02 kwietnia 2008 roku zostali zobowiązani do przedłożenia do dnia 15 kwietnia 2008 roku oświadczenia o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz oświadczenia o niezaleganiu z uiszczeniem podatków wobec Skarbu Państwa, co też uczynili w dniu 14 kwietnia 2008 roku, w związku z powyższym zachowanie oskarżonych nie zawierało znamion przestępstwa określonego w art. 297 k.k. tym samym oskarżeni nie działali umyślnie z zamiarem kierunkowym bezpośrednim,

a także polegający na tym, że:

- Sąd I instancji błędnie ustalił, iż wniosek z dnia 06 maja 2008 roku miał istotny wpływ na zawarcie z Urzędem (...) (...) z siedzibą w T. w dniu 21 lipca 2008 roku umowy nr (...) o dofinansowanie w ramach Programu (...) w łącznej kwocie nieprzekraczającej 472.536,88 zł w sytuacji, gdy wniosek z dnia 06 maja 2008 roku był tylko zaktualizowanym formularzem pierwotnego wniosku z dnia 28 grudnia 2007 roku, który to wniosek przeszedł wszystkie etapy niezbędne do zawarcia umowy w dniu 21 lipca 2008 roku i tylko ten wniosek miał istotny wpływ na zawarcie powyższej umowy;

b) obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

- art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie w sposób niepoprawny swobodnej oceny dowodów, wkraczając tym samym w sferę dowolności ocen, a nadto dopuszczenie się oceny przeprowadzonych dowodów w sposób jednostronny i nieobiektywny, dokonanie oceny wiarygodności konkretnych dowodów w oderwaniu od ustosunkowania się do dowodów potwierdzających odmienną wersję zdarzeń, w tym przyznanie waloru wiarygodności zeznaniom A. S. (1) z uwagi na bardzo szeroki zakres wiedzy na temat dofinansowania, w tym istotnego wpływu na otrzymanie dofinansowania wniosku z dnia 06 maja 2008 roku z racji zajmowanego obecnie stanowiska przez A. S. (1) w Urzędzie (...), a odmówienie waloru wiarygodności zeznaniom M. O. w tej samej materii, gdyż nie pracuje on obecnie w Urzędzie (...), podczas gdy M. O. zajmował to stanowisko przed A. S. (1) przez okres kilku lat i posiadał w tym czasie szerszy zakres wiedzy praktycznej w przedmiotowej materii,

a nadto uznanie przez Sąd, że bez znaczenia jest fakt, że w dniu 06 maja 2008 roku (dzień składania wniosku) M. F. przebywał poza T.; podczas gdy materiał dowodowy w tej kwestii jednoznacznie wskazuje, że M. F. w dniach 06-08 maja 2008 roku przebył w miejscowości C. oraz w miejscowości K., gdzie w kancelarii Notarialnej Notariusz A. M. (1) brał udział w czynnościach notarialnych (tj. podpisanie umowy sprzedaży lokalu biurowego), czym tym samym nie mógł w dniu 06 maja 2008 roku złożyć zaktualizowanego formularza wniosku w Urzędzie (...) w T.,

- art. 410 k.p.k. poprzez uznanie za niebudzący wątpliwości fakt, iż oryginał wniosku z dnia 06 maja 2008 roku był podpisany przez oskarżonych M. F. i R., podczas gdy w materiale dowodowym brak jest oryginału podpisu wniosku z dnia 06 maja 2008 roku (w tym nawet kopii potwierdzonej za zgodność przez oskarżyciela publicznego), a postępowanie dowodowe w niniejszej kwestii w żaden sposób nie wykazało, że podpisy na kopii zostały złożone przez oskarżonych;

2. w zakresie czynu II:

a) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, iż na podstawie zebranego materiału dowodowego można uznać, iż oskarżeni w okresie od dnia 16 października 2008 roku do dnia 04 grudnia 2008 roku w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz wspólnie i w porozumieniu; R. Ł. jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. w T.; M. F. jako prokurent wcześniej wymienionej osoby prawnej i A. P. działająca jako menager projektu „(...)” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego (...) z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu usiłowali doprowadzić Urząd (...) (...) w T. jako instytucję pośredniczącą do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 65.662,36 zł, będącej drugą częścią dotacji celowej opisanej w zarzucie I, działając na szkodę wymienionego wcześniej urzędu poprzez wprowadzenie pokrzywdzonego w błąd polegający na poświadczeniu nieprawdy co do faktycznego opracowania,

obróbki oraz wykonania 120 kompletów skryptów we wniosku z dnia 16 października 2008 roku o płatność drugiej części dotacji nieprawdziwe dane zawarte w fakturze VAT nr (...) z dnia 04 sierpnia 2008 roku stanowiącej podstawę rozliczenia pierwszej części dotacji celowej, podczas gdy oskarżeni nie usiłowali doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Urząd (...) (...) w T., gdyż wniosek o płatność z dnia 16 października 2008 roku dotyczący drugiej części dotacji został złożony na podstawie prawidłowego rozliczenia się oskarżonych z I części dotacji oraz zawierał prawdziwe dane dotyczące faktycznie poniesionych wydatków z pierwszej transzy, zgodnych z zatwierdzonym budżetem projektu pt. „(...)”;

b) obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj:

- art. 424 k.p.k. poprzez brak wskazania w uzasadnieniu wyroku na jakiej podstawie Sąd I instancji określił kwotę 65.662,36 zł jako kwotę, która stanowiła przedmiot usiłowania doprowadzenia Urząd (...) (...) w T. jako Instytucję Pośredniczącą do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w sytuacji, gdy Sąd I instancji w swoim uzasadnieniu przywołuje fakturę VAT nr (...) z dnia 04 sierpnia 2008 roku opiewającą na kwotę 55.632,00 zł;

- art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie w sposób niepoprawny swobodnej oceny dowodów, wkraczając tym samym w sferę dowolności ocen, a nadto dopuszczenie się oceny przeprowadzonych dowodów w sposób jednostronny i nieobiektywny, dokonanie oceny wiarygodności konkretnych dowodów w oderwaniu od ustosunkowania się do dowodów potwierdzających odmienną wersję zdarzeń, w tym uznanie przez Sąd za niewiarygodne zeznania świadków R. K., A. S. (2) i T. O. w tym znaczeniu, że widzieli oni wytworzony skrypt dla potrzeb programu „(...)”, podczas gdy zeznania wyżej wymienionych świadków nie pozostają w sprzeczności zebrany materiał dowodowy w sprawie i zasługują na walor wiarygodności.

W konsekwencji tak postawionych zarzutów obrońca wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu I i II poprzez uznanie, że M. F. i R. Ł. nie dopuścili się przypisanych im czynów w pkt. I i II wyroku i niewinnienie oskarżonych, ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonych R. Ł. i M. F. – adw. J. K. zaskarżył wyrok w części dotyczącej tych oskarżonych w całości, zarzucając, na podstawie art. 427 § 1-2 k.p.k.:

l. obrazę przepisów prawa procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia, polegającą na:

- obrazie art. 92 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez poczynienie ustaleń przez sąd pierwszej instancji z pominięciem przeprowadzonych i ujawnionych w toku rozprawy głównej dowodów, co miało wpływ na błędne ustalenia i stanowiło przekroczenie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego;

- obrazie art. 5 § 2 k.p.k., polegającą na rozstrzygnięciu przez Sąd nie dających usunąć się wątpliwości na niekorzyść oskarżonego;

- obrazie art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. - przez uznanie niepotwierdzonych przez oskarżonych, a także całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego faktów za udowodnione, a w szczególności ustalenie, iż oskarżeni podpisali wniosek w dniu 6 maja 2008 r. o dofinansowanie realizacji projektu „(...)”, a wobec braku aktywności oskarżyciela publicznego, niepodjęcie przez Sąd w tym zakresie inicjatywy dowodowej celem wykazania powyższych okoliczności;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na niesłusznym przyjęciu fikcyjności faktury VAT nr (...) z dnia 4 sierpnia 2008 roku, podczas gdy potwierdzała ona fakt wytworzenia skryptu szkoleniowego, przedłożonego przez stronę do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego na rozprawie w dniu 10 lipca 2012 roku, a przede wszystkim błędne przyjęcie zamiaru popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa przeciwko mieniu przez obu oskarżonych.

Ponadto w części dotyczącej oskarżonego M. F. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił także obrazę prawa procesowego mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na:

- obrazie art. 6 k.p.k. w zw. z art. 4 § 1 k.p.k. poprzez skazanie oskarżonego za czyn nieobjęty tezą aktu oskarżenia i pozbawienie go prawa do obrony w tym zakresie.

Wskazując na powyższe zarzuty obrońca ten wniosł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku wobec oskarżonych R. Ł. i M. F. w całości i uznanie oskarżonych za niewinnych popełnienia zarzucanych czynów, ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonych R. Ł. i M. F. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Toruniu.

Obrońca oskarżonej A. P. zaskarżyła wyrok w stosunku do tej oskarżonej w całości, tj. co do pkt. II, IV i V, na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucając:

1. obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść wyroku, to jest art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k., przez dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego, sprzeczną z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego i nieuwzględnienie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, polegającą w szczególności na:

a) wybiórczym potraktowaniu zeznań świadków T. J., J. G. i M. G. (1) (zespół kontrolujący realizację projektu „(...)”) poprzez pominięcie istotnych okoliczności, o których zeznawali świadkowie, że w dniu kontroli w siedzibie spółki (...) sp. z o.o. oskarżona A. P. nie potrafiła udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące realizacji projektu, informacji mających związek z przedmiotem kontroli byli w stanie udzielić R. Ł. i M. F., którzy także przekazali kontrolującym przykładowy skrypt;

b) powierzchownym i wybiórczym potraktowaniu zeznań świadka M. O. poprzez pominięcie ważnej okoliczności, że oskarżona A. P. rozpoczęła pracę przy projekcie, którego nie знаła, na znacznym etapie jego zaawansowania i że ważniejsze decyzje, jak dotyczące współpracy między (...) Sp. z o.o. a (...) Sp. z o.o. podejmowane były na poziomie zarządu lub M. O.;

c) wadliwej ocenie zeznań świadków M. C., P. M., N. W., M. N. i M. G. (2) poprzez wyciągnięcie wniosku, że czynności organizacyjno-techniczne wykonywane przez A. P.: dostarczanie materiałów na zajęcia, przygotowanie pomieszczeń, prowadzenie list obecności, przekazywanie trenerom umów do podpisania, drukowanie przekazanych drogą elektroniczną materiałów świadczą o jej pełnej orientacji w kwestii dotyczącej zlecenia wykonania skryptów przewidzianych w projekcie;

d) bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności części wyjaśnień oskarżonej A. P. w zakresie kwestii obowiązków, jakie pełniła faktycznie w realizacji projektu „(...)” i oparcie się jedynie na opisie zadań menadżera projektu wskazanego we wniosku o udzielenie dotacji z dnia 6 maja 2008 roku; podczas gdy czynności faktycznie wykonywane przez oskarżoną znacznie odbiegały od „modelu” opisanego we wniosku z 6 maja 2008 roku przede wszystkim z tego powodu, że oskarżona wykonywała wszystkie czynności organizacyjne związane z rekrutacją oraz - w toku kursu, który rozpoczął się 3 listopada 2008 roku - zadania łączące się z zapewnieniem technicznych i organizacyjnych warunków odbywania zajęć, co powinno prowadzić do wniosku, że w rzeczywistości pełniła rolę Pracownika Bezpośredniego Kontakt, którego udział również przewidziany był w schemacie organizacyjnym projektu „(...)”, a obowiązkiem Sądu I instancji było ustalenie jakie faktycznie obowiązki oskarżona wykonywała i jaką wiedzą na temat realizacji projektu faktycznie dysponowała, a nie to, co powinna byłaby wiedzieć, gdyby wykonywała obowiązki menadżera projektu w sposób opisany we wniosku złożonym do Urzędu (...) na niemal 2 miesiące przed jej zatrudnieniem w Spółce;

e) całkowitym uchyleniu się od analizy zasadniczej wagi okoliczności, że faktura VAT z 4.08.2008r. dokumentująca wytworzenie skryptów została przekazana oskarżonej przez M. F. - prokurenta spółki czyli przez osobę z kierownictwa

zakładu pracy, w którym była od bardzo niedawna zatrudniona oraz od tej samej osoby oskarżona uzyskała informację, że skrypty są wykonane, ponadto usługa stwierdzona fakturą została opłacona, co potwierdzał wyciąg z rachunku bankowego, a dodatkowo - do przygotowania wniosku o płatność datowanego 16.10.2008r. - A. P. otrzymała jako wzór wcześniej złożony wniosek o płatność, podpisany w dniu 9 września 2008 roku przez prezesa zarządu (R. Ł.) oraz prokurenta (M. F.) zawierający w załączniku nr 1 kwotę 55.632 zł jako koszt obróbki i wydruku skryptów, gdyż Urząd (...) zażądał uzupełnienia wniosku - które to zdarzenia świadczą o tym, że oskarżona nie miała żadnych podstaw, by podejrzewać osoby kierujące Spółką o jakiegokolwiek działania sprzeczne z prawem, w szczególności o posługiwanie się dokumentem księgowym potwierdzającym nieprawdę;

2. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mające wpływ na treść tego orzeczenia, a polegające na uznaniu, że:

a) zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala przyjąć ponad wszelką wątpliwość, iż oskarżona A. P. miała świadomość, że skrypt „(...)” w okresie od 16 października 2008 roku do 4 grudnia 2008 roku - według oceny Sądu - nie powstał, że faktura VAT nr (...) z dnia 4 sierpnia 2008 roku zawiera dane - według oceny Sądu - nieprawdziwe oraz że okazany kontrolującym wydruk przykładowego skryptu zatytułowany „(...) Wersja robocza - wrzesień 2008” jest - w ocenie Sądu - w rzeczywistości powieloną książką (...) autorstwa P. W. tylko ze względu na fakt, że oskarżona pracowała w spółce (...) Sp. z o.o. na stanowisku menadżera projektu;

b) zgromadzony w sprawie materiał dowodowy przemawia za uznaniem, że oskarżona A. P. działała wspólnie i w porozumieniu z oskarżonymi M. F. i R. Ł. tylko z uwagi na fakt, że pracowała w spółce (...) Sp. z o.o. na stanowisku menadżera projektu,

które to uchybienia zaważyły na treści orzeczenia.

Wskazując na powyższe zarzuty, obrońca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonej A. P. od stawianych jej zarzutów,
2. obciążenie kosztami postępowania Skarb Państwa,

ewentualnie o:

uchylenie zaskarżonego wyroku w stosunku do A. P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesione apelacje w zakresie, w jakim ich autorzy wskazywali na konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania, zasługiwały na uwzględnienie.

Wywiedzione apelacje łączy zarzut naruszenia przepisów art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k., a nadto podnoszony jest także zarzut naruszenia przepisów art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. Rozpatrzenie tych zarzutów było już wystarczające do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Stosownie bowiem do treści art. 436 k.p.k. ograniczenie rozpoznania wniesionych apelacji tylko do poszczególnych uchybień, podniesionych przez strony, może nastąpić, jeżeli jest to wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby w tych warunkach przedwczesne.

Z treści art. 92 k.p.k. wynika, że podstawę orzeczenia może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a zatem wynika nakaz, aby podstawą faktyczną orzeczenia stanowił wyłącznie materiał dowodowy utrwalony w postępowaniu w przewidzianych formach oraz aby przy orzekaniu uwzględniono cały zgromadzony materiał, dotyczący rozstrzyganej kwestii, a nie jedynie traktowano go w sposób wybiórczy.

Rozwinięciem ww. normy jest przepis art. 410 k.p.k., w świetle którego wydając wyrok sąd nie tylko nie może opierać się na materiale nieujawnionym na rozprawie, ale też nie wolno mu wydać go jedynie na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego. Zawsze bowiem wydanie wyroku musi być następstwem analizy całokształtu okoliczności, w tym również i tych, które jego trafność podważają (zob. wyrok SN z dnia 23.07.2008 r., V KK 12/08, LEX nr 438485).

Naruszenie art. 410 k.p.k. następuje zatem zarówno poprzez oparcie wyroku na okolicznościach nieujawnionych w toku rozprawy głównej, jak też przez pominięcie przy wyrokowaniu ujawnionych w toku rozprawy głównej okoliczności tak korzystnych, jak i niekorzystnych dla oskarżonego. Obowiązująca zaś w polskim procesie karnym zasada bezpośredniości wymaga też, aby sąd orzekający w sprawie opierał ustalenia faktyczne na dowodach bezpośrednio przeprowadzonych w czasie rozprawy, czyli w sposób pozwalający na bezpośrednie zetknięcie się z tymi dowodami. Ustalenia faktyczne sądu wyrokującego w pierwszej instancji pozostają pod ochroną zasady „swobodnej oceny dowodów” tylko wtedy, gdy sąd ten rozważył, we wzajemnym ze sobą powiązaniu, wynikające z każdego z zebranych dowodów, okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia o winie oskarżonego. Inaczej mówiąc, gdy są one wynikiem wszechstronnej oceny dowodów (por. wyrok SN z dnia 4.04. 2006 r., IV KK 454/05, OSNwSK 2006/1/729).

Truizmem jest już stwierdzenie, że prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy zależy od należytego wykonania przez sąd dwóch podstawowych obowiązków, z których pierwszy dotyczy postępowania dowodowego i sprowadza się nie tylko do prawidłowego - zgodnego z przepisami postępowania karnego - przeprowadzenia dowodów zawnioskowanych przez strony, ale również do przeprowadzenia z urzędu wszelkich dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia o winie oskarżonego, kwalifikacji prawnej zarzucanego mu czynu i kwestii ewentualnego wymiaru kary. Potrzeba przeprowadzenia takich dowodów zachodzi wtedy, gdy z przeprowadzonych na wniosek stron dowodów wynika, że okoliczności, o których wyżej mowa, nie zostały w sposób wystarczający wyjaśnione. Natomiast drugi z tych obowiązków sprowadza się do prawidłowej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, a więc poza zasięgiem rozważań sądu nie mogą pozostać dowody istotne dla rozstrzygnięcia kwestii winy, oceny prawnej czynu oraz wymiaru kary (zob. wyrok SN z dnia 7.06.1974 r., V KRN 43/74, OSNKW 1974/11/212).

Wymogom powyższym sąd a quo nie sprostał, a zatem zaskarżony wyrok nie mógł się ostać.

Analiza akt sprawy i sporządzonego uzasadnienia wyroku wskazuje zasadnie na to, że sąd pierwszej instancji obracał się w ramach materiału dowodowego, który nie może być uznany za kompletny. Rozstrzygnięcie zatem w takich warunkach o kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonych nie może zasługiwać na akceptację. Stoi to bowiem w sprzeczności z dyrektywą prawdy materialnej (art. 2 § 2 k.p.k.), a w szczególności z normą adresowaną do przewodniczącego sądu orzekającego (art. 366 § 1 k.p.k.), co wprost i słusznie podnosi obrońca oskarżonych R. Ł. i M. F. - adw. J. K..

Trafność zarzutów skarżących wyraża się zatem w stwierdzeniu, że sąd a quo, wydając zaskarżony wyrok, opierał się na niepełnym materiale dowodowym.

Omawiając bliżej poruszoną wyżej kwestię zgodzić należy się na wstępie z racjami obrońcy oskarżonych R. Ł. i M. F. - adw. M. J., które sprowadzają się do słusznego wniosku, iż sąd a quo nie prześledził całego procesu przyznania (...) sp. z o.o. w T. dotacji unijnej, wynikającego z procedury konkursowej, która miał swój początek w grudniu 2007 r., a tylko w takim przypadku możliwa jest prawidłowa karnoprawna ocena zachowań oskarżonych R. Ł. i M. F. w kontekście złożonego wniosku o dofinansowanie realizacji projektu „Program Operacyjny (...)”. Ograniczenie się więc w tym zakresie jedynie do zdarzeń, które zaistniały w okresie tylko nieznacznie poprzedzającym złożenie wniosku z dnia 6.05.2008 r. nie może prowadzić do dokonania prawdziwych ustaleń faktycznych. Istotne jest to zwłaszcza przy zestawieniu treści wytycznych zawartych w piśmie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym z dnia 15.12.2008 r. z harmonogramem realizacji ww. projektu. Chodzi bowiem o prawidłowość ustalenia przez sąd a quo terminu do rozliczenia zadania, tj. wydruku skryptów, a mianowicie czy był to termin złożenia wniosku o płatność drugiej części dotacji celowej (16.10.2008 r.), czy też dzień określony w umowie zawartej w dniu 21.07.2008 r. o dofinansowanie ww. projektu (30.06.2009 r.)

Drugi z obrońców ww. oskarżonych wskazuje nadto na nieuwzględnienie w procesie oceny dowodów, a w szczególności przy ocenie zeznań istotnych świadków - M. O. i A. S. (1) treści pism Urzędu (...) (...) w T., adresowanych do oskarżonego M. F. w dniach 2.04.2008 r. i 18.04.2008 r., które to dokumenty obrońca ten przedłożył na rozprawie w dniu 10.07.2012 r. (k. 1889, 1891v). Zarzut ten także przedstawia się zasadnie. Dotyczy to również wskazywanego przez tego obrońcę braku odniesienia się przez sąd a quo do wyników protokołu kontroli Urzędu Kontroli Skarbowej w B. z dnia 2.03.2011 r. (k. 1898, 1891v).

Słusznie też wskazuje obrońca oskarżonej A. P. na pominięcie przez sąd pierwszej instancji przy ocenie wyjaśnień tej oskarżonej faktu, iż wniosek o płatność z dnia 16.10.2008 r., podpisany przez nią, nie był pierwszym wnioskiem złożonym do Urzędu (...), bowiem pierwszy taki wniosek został złożony w dniu 9.09.2008 r. (podpisany przez R. Ł. i M. F.), a oskarżona wniosek ten otrzymała jako wzór, przez co udział jej w przygotowaniu wniosku z dnia 16.10.2008 r. sprowadzał się do powtórnego naniesienia wydatków uwzględnionych już we wcześniejszym wniosku z dnia 9.09.2008 r.

Trafny jak najbardziej jest też zarzut, związany z oparciem się przez sąd pierwszej instancji na dowodach związanych z przyjęciem, iż oskarżeni R. Ł. i M. F. złożyli nierzetelne pisemne oświadczenie w zakresie odnoszącym się do niezalegania z uiszczaniem podatków, jak również z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, Fundusz Pracy, PFRON lub innych należności wymaganych odrębnymi przepisami, w sytuacji gdy sąd ten nie dysponował oryginałem złożonego wniosku czy choćby jakąkolwiek uwierzytelnioną jego kopią.

Reasumując, zarzuty przytaczane przez skarżących sprowadzają się w szczególności do następujących uchybień w przeprowadzeniu postępowania dowodowego i ocenie zebranych dowodów:

- nieuwzględnienie wszystkich okoliczności związanych ze złożeniem przez oskarżonych R. Ł. i M. F. w dniu 28 grudnia 2007 r. wniosku aplikacyjnego, zgodnie z istniejącą wówczas procedurą konkursową i jego dalszych losów, w tym oceną formalną złożonego wniosku;
- nieuwzględnienie treści pism Urzędu (...) (...) w T., adresowanych do M. F. w dniach 2.04.2008 r. i 18.04.2008 r.;
- nieuwzględnienie wyników protokołu kontroli Urzędu Kontroli Skarbowej w B. z dnia 2.03.2011 r.;
- brak oryginału wniosku o dofinansowanie realizacji projektu Program Operacyjny (...) - „(...)” z dnia 6 maja 2008 r. jak również jakiegokolwiek kopii tego wniosku, potwierdzonej za zgodność z oryginałem;
- pominięcie złożonego w dniu 9 września 2008 r. wniosku o płatność drugiej części dotacji, podpisanego przez oskarżonych R. Ł. i M. F. jako wzoru do sporządzenia tożsamego wniosku z dnia 16.10.2011 r., podpisanego przez oskarżoną A. P.;

Powracając do kwestii braku oryginału wniosku o dofinansowanie realizacji projektu Program Operacyjny (...) - „(...)” z dnia 6 maja 2008 r. zwrócenia uwagi wymaga to, że sąd a quo wskazuje w uzasadnieniu wyroku, że „w aktach znajduje się kopia wniosku z 6.05.2008r. poświadczona za zgodność z oryginałem przez A. S. (1) (k. 1698-1700, 1708)”, natomiast pozostaje to w sprzeczności z rzeczywistym stanem rzeczy. Na kartach 1698-1700 akt znajdują się bowiem jedynie strony 1, 2 i 7. wskazanego wniosku. Od razu też trzeba dodać, że z zapisu zawartego na karcie 1708 akt wcale nie wynika, aby doszło do prawidłowego wprowadzenia tych dokumentów do materiału dowodowego sprawy. Z zapisu w protokole rozprawy z dnia 7.03.2012 r. o treści: „W tym miejscu pełnomocnik Urzędu (...) składa do akt z dnia 6.03.2012 r., które odczytano” nie wynika, że czynność ta odnosiła się do czegoś więcej niż tylko do odczytania pisma znajdującego się na k. 1683 akt. Dokumenty te (na k. 1684-1700) nie zostały też ujawnione w trybie art. 393 k.p.k. w zw. z art. 394 k.p.k. (k. 1892 i n.). Nieuprawnione jest zatem w ogóle powoływanie się na te dokumenty przy dokonywaniu ustaleń faktycznych (s. 6 i 7 uzas.). Nadto należy zwrócić uwagę na to, że z tej grupy tylko dokumenty na k. 1698-1700 akt są poświadczane za zgodność z oryginałem, pozostałe zaś są jedynie niewierzytelnionymi kopiami, a zatem pozbawione są wartości dowodowej.

Sąd Okręgowy dysponował zatem co najwyżej tylko częścią przedmiotowego wniosku, przy tym w żadnej mierze nie dysponował ani oryginałem ani równoważną mu uwierzytelnioną kopią strony 8. tego wniosku – pkt V. Oświadczenie. Wprawdzie w podstawie dowodowej wskazuje na „wniosek o dofinansowanie realizacji projektu program Operacyjny (...) (w rozbiciu na karty 9-11, 12 i 13-15, 1684-1690, 1698-1700, 1708), jednakże na kartach 9-11 akt znajduje się tylko część wniosku (poświadczona za zgodność z oryginałem jest tylko strona 1. na k. 9), a na karcie 12 dokonany opis dotyczy pkt. IV wniosku, tj. Budżet projektu, a nie pkt. V – Oświadczenie, znajdującego się na odwrocie karty 12 akt. Uwaga ta odnosi się też do trybu ujawnienia tego dokumentu: na podstawie art. 393 k.p.k. w zw. z art. 394 k.p.k. ujawniono też tylko „budżet projektu k. 12” (k. 1892v). Jest to uwaga tylko gwoździ ścisłości procedowania. Sąd a quo zapewne zdawał sobie sprawę z tego, że wniosek o dofinansowanie przedłożony przez Urząd (...) (...) w T. wraz z zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa nie stanowi pełnowartościowego materiału dowodowego. Z lektury uzasadnienia wyroku trudno jednak zasadnie wnosić, na jakim etapie postępowania miało to miejsce. Nie wdając się w tym zakresie w zbędne dywagacje wyrazić należy jednak zdziwienie, że sąd pierwszej instancji nie podjął w pierwszej kolejności próby wyjaśnienia, z jakich przyczyn wzmiankowany wniosek, znajdujący się na k. 9-15 akt, nie został w całości potwierdzony za zgodność z oryginałem. Już bowiem tylko pobieżna analiza przedłożonych kserokopii dokumentów wskazuje na to, że stosunkowo niewielka ich część nie została w ten sposób potwierdzona. Jeżeli chodzi o ww. wniosek, to jest uwierzytelniona jedynie jego pierwsza strona (k. 9). Sąd a quo nie zadał sobie trudu, aby dowieść z jakiej przyczyny uwierzytelnienie kserokopii ww. wniosku, który w realiach sprawy jest przecież bardzo ważnym dokumentem, nastąpiło tylko fragmentarycznie. Była to przecież, jak się wydaje, najprostsza droga do ewentualnego pozyskania pełnowartościowego materiału dowodowego. Sąd a quo nie wykazał się też determinacją w poszukiwaniu oryginału tego wniosku, poprzestając w zasadzie na tożsamy treściowo (bardzo ogólnikowych) odpowiedziach z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (k. 1736, 1855), z których wynika, że przedmiotowego wniosku nie ma w aktach sprawy, a w szczególności nie skonfrontował treści tych odpowiedzi z pismem Urzędu (...) (...) w T. (k. 1683), z którego wynika z kolei, że wniosek ten przekazano ww. Ministerstwu w związku z odwołaniem się Spółki (...) od decyzji Urzędu (...) (...) w T.. Konieczność wyjaśnienia tej sprzeczności wręcz się narzuca. Podjęcie próby ustalenia, o jakie postępowanie czy też postępowania w rzeczywistości chodziło byłoby nieodzowne, choćby z tego względu, że dawałoby to możliwość zwrócenia się do organu dysponującego aktami o ich udostępnienie.

W świetle przytoczonych wyżej okoliczności niezasadnie przedstawia się oddalenie wniosku dowodowego obrońców oskarżonych R. Ł. i M. F. o przeprowadzenie dowodu z oryginału ww. wniosku (k. 1891) Nie można bowiem w tych okolicznościach podzielić twierdzenia, że sąd a quo „wyczerpał w tym zakresie możliwości otrzymania tego dokumentu” i z tego powodu dowodu tego nie da się przeprowadzić (k. 1891). Dodatkowo wskazać należy jeszcze na to, że sąd a quo w żadnej też mierze nie wyczerpał możliwości poszukiwania owego dokumentu w oparciu o dane w systemie kancelaryjnym Urzędu (...) (...) (...) w T..

Zaniechanie przeprowadzenia tak istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy dowodu uznać należy za obrazę przepisów art. 167 k.p.k. i 366 § 1 k.p.k., nakładających na sąd orzekający, za pośrednictwem przewodniczącego składu, obowiązek wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy (por. wyrok S. Apel. w Katowicach z dnia 14.01.2010 r., II AKa 243/09, LEX nr 574473).

Prowadzone w uzasadnieniu rozważania na temat sumy kontrolnej nie zastępują tego dowodu. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na to, że sąd a quo, aczkolwiek nie wyjaśnił istoty tego pojęcia, to również nie wskazał, w jaki sposób miałyby się to przekładać na podpisanie wniosku o dofinansowanie przez oskarżonych. W sprawie nie chodzi o to, że suma kontrolna potwierdza zgodność wersji elektronicznej wniosku z wersją papierową, lecz o to w jaki sposób, jeżeli w ogóle, suma kontrolna przekładała się na złożenie właśnie przez oskarżonych podpisów na tym wniosku. Tymczasem poza sferą rozważań sądu orzekającego pozostały szczegóły związane z procedurą składania tego wniosku w formie elektronicznej oraz papierowej. Kwestia ta nie została wyjaśniona, a nie jest wykluczone, że byłoby to przydatne dla wyjaśnienia wątpliwości związanych chociażby z datą podpisania tego wniosku. Nie można bowiem zaakceptować takiego wnioskowania sądu a quo, że oskarżeni mogli podpisać wniosek „w tym dniu (6.05.2008 r.) lub w innym”, a ważne jest to, że „w tym dniu wniosek ten został złożony do Urzędu (...), co wynika z datownika na nim”. Tym bardziej, że sąd orzekający nie dysponował oryginałem wniosku lub równoważną oryginałowi jego wersją.

Przeprowadzone rozważania wskazują zasadnie na to, że sąd a quo wykazał daleko idącą tolerancję w domaganiu się od Urzędu (...) (...) w T. dostarczenia koniecznej dokumentacji, co w efekcie odbiło się w sposób oczywisty na jakości wydanego wyroku. Słusznie zatem podnoszą skarżący, że Sąd Okręgowy nie wykazał, iż oskarżeni R. Ł. i M. F. złożyli nierzetelne pisemne oświadczenie, o którym wyżej mowa, jak również nie wykazał tego, że podpisy na przedmiotowym wniosku należały do tych oskarżonych.

W postępowaniu ponownym zachodzi zatem konieczność dołożenia starań dla uzyskania oryginału wniosku bądź też uwierzytelnionej jego kopii. W przypadku uzyskania zaś takiego dokumentu, niezależnie od rozważenia poszczególnych argumentów zawartych w apelacjach obrońców oskarżonych, w szczególności co do rzetelności złożonego oświadczenia, zasadnie przedstawiać się będzie konieczność uzyskania opinii biegłego z zakresu badania dokumentów i pisma ręcznego.

Nie ulega jednocześnie wątpliwości to, że dowolne jest przyjęcie przez sąd a quo, iż przebywanie przez oskarżonego M. F. w dniu 6.05.2008 r. w hotelu w W. nie wyklucza podpisania wniosku nawet w tym samym dniu, bo „doba hotelowa nie trwa 24 godziny, a odległość z T. do W. nie jest duża”. Wskazuje na to słusznie obrońca oskarżonego M. F. – adw. M. J. w wywiezionej apelacji, podnosząc nadto argumenty co do przebywania tego oskarżonego w dniu 6.05.2008 r. w C., a nie w W., a w dniu 7.05.2008 r. w Kancelarii Notarialnej Notariusz A. M. w R. i kwestie te także winien mieć na uwadze Sąd rozpoznający ponownie sprawę.

Sąd Apelacyjny na użytek ponownego postępowania wskazuje nadto na słuszność zarzutów obrońcy oskarżonych R. Ł. i M. F. – adw. M. J. odnośnie nieprzedłożenia w uzasadnieniu wyroku jakichkolwiek argumentów przemawiających za tym, że kwota 65.662,36 złotych (pkt II wyroku) stanowiła przedmiot usiłowania doprowadzenia Urzędu (...) (...) w T. jako instytucji pośredniczącej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Wprawdzie z opisu przypisanego oskarżonym przestępstwa wynika, że chodzi o „drugą część dotacji celowej”, to jednak w uzasadnieniu wyroku mamy do czynienia tylko z powieleniem tego zapisu, a brak jest wyjaśnienia, na jakiej podstawie przyjęto ww. kwotę. Analiza akt sprawy pod tym kątem prowadzi jedynie do wniosku, iż przytoczona kwota 65.662,36 złotych znajduje się we wniosku beneficjenta o płatność (k. 16-27), w szczególności pojawia się ona w pkt. 10 tego wniosku - Harmonogram płatności na kolejne okresy rozliczeniowe, w kolumnie „Planowane wydatki” (k. 18). Zwrócenia uwagi wymaga przy tym to, że w kolumnie „Planowana kwota wnioskowana” figuruje kwota 165.000,00 złotych. Sąd a quo nie wyjaśnił, dlaczego przyjął właśnie kwotę 65.662,36 złotych i z tego względu nie poddaje się to również kontroli odwoławczej.

Jednocześnie stwierdzić należy, że przyjęta przez sąd a quo koncepcja skazania oskarżonych za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w odniesieniu do części dotacji wymaga bardzo dokładnego i wnikliwego rozważenia także i tej okoliczności, jaką jest to, że po rozwiązaniu w dniu 11.02.2009 r. umowy o dofinansowanie projektu Spółka (...) doprowadziła do końca na własny koszt rozpoczęty projekt „(...)”. Sąd a quo dopatrywał się w tym zakresie jedynie okoliczności łagodzącej przy wymiarze kary. Tymczasem nie są pozbawione racji argumenty skarżących, iż mamy w tym przypadku do czynienia z okolicznością wskazującą na to, że oskarżeni nie działali z zamiarem bezpośrednim kierunkowym.

Nie przesądzając końcowego rozstrzygnięcia, wskazać jednak trzeba na to, że w związku z sygnalizowaną wyżej koncepcją skazania, przyjętą w rozpoznawanej sprawie, Sąd Okręgowy ramach ponownego postępowania, o ile dojdzie do wniosku co do skazania oskarżonych, to stanie przed niełatwym zadaniem ukształtowania nowego rozstrzygnięcia zgodnie z przepisem art. 443 k.p.k. Winien także mieć na uwadze argumenty przytoczane przez obrońcę oskarżonego M. F. – adw. J. K. co do tożsamości czynu przypisanego temu oskarżonemu i ewentualnego naruszenia zasady skargowości.

Sąd Okręgowy uwzględni w postępowaniu ponownym powyższe wskazania, jak i też będzie miał na uwadze pozostałe okoliczności podnoszone przez skarżących, zarówno co do kwestii omówionych wyżej, jak i też tych zarzutów, co do których przedwczesne są rozważania dotyczące ich trafności z uwagi na stwierdzone uchybienia, będące podstawą uchylenia zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się zaś do wniosków sformułowanych w apelacjach obrońców oskarżonych co do zmiany zaskarżonego wyroku należy stwierdzić, iż ze względów oczywistych sprzeciwia się temu stwierdzona niekompletność zebranego materiału dowodowego i konieczność jego uzupełnienia w postępowaniu ponownym.

Sąd Apelacyjny nie widzi przy tym przeszkód, aby sąd orzekający w pierwszej instancji, przeprowadzając postępowanie w zakresie dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie wyroku, poprzestał na ich ujawnieniu (art. 442 § 2 k.p.k.)